

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	مقدمه
۳	۱-۱- بیان مسئله
۳	۲-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق
۴	۳-۱- اهداف تحقیق
۵	۴-۱- سوالات تحقیق
۵	۵-۱- فرضیات تحقیق
۶	۶-۱- تعاریف واژه ها
۶	۱-۶-۱- گردشگری
۶	۲-۶-۱- دهکده گردشگری
۶	۳-۶-۱- معماری زیست بوم گرا
۶	۷-۱- روش تحقیق
۷	۸-۱- متغیرهای تحقیق
۷	۹-۱- مدل مفهومی
۸	۱۰-۱- چارچوب تحقیق

فصل دوم: پیشینه و مبانی نظری پژوهش

۱۰	مقدمه
۱۰	بخش اول: مفاهیم و مبانی گردشگری
۱۰	۱-۱-۲- تعریف گردشگر
۱۲	۲-۱-۳- تعریف گردشگری
۱۴	۲-۱-۴- پیشینه و تاریخچه گردشگری
۱۵	۲-۱-۴-۱- گردشگری در عهد باستان
۱۵	۲-۱-۴-۲- گردشگری در قرون وسطی
۱۶	۲-۱-۴-۳- گردشگری در رنسانس
۱۶	۲-۱-۴-۴- گردشگری در انقلاب صنعتی
۱۷	۲-۱-۴-۵- جهانگردی نوین
۱۷	۲-۱-۴-۶- پیشینه تاریخی گردشگری در ایران

- ۲۰ ۲-۱-۵-ارکان صنعت گردشگری.
- ۲۱ ۲-۱-۶-اثرات صنعت گردشگری.
- ۲۱ ۲-۱-۶-۱-اثرات اقتصادی گردشگری.
- ۲۳ ۲-۱-۶-۲-اثرات فرهنگی - اجتماعی گردشگری.
- ۲۵ ۲-۱-۶-۳-اثرات سیاسی توسعه گردشگری.
- ۲۶ ۲-۱-۷-انواع گردشگری.
- ۲۷ ۲-۱-۷-۱-گردشگری فرهنگی.
- ۲۸ ۲-۱-۷-۲-گردشگری هنری.
- ۲۸ ۲-۱-۷-۳-گردشگری تاریخی.
- ۲۸ ۲-۱-۷-۴-گردشگری تفریح و تفرج.
- ۲۹ ۲-۱-۷-۵-گردشگری دریایی.
- ۲۹ ۲-۱-۷-۶-گردشگری طبیعت گردی.
- ۳۰ ۲-۱-۷-۷-گردشگری تجاری و بازرگانی.
- ۳۱ ۲-۱-۷-۸-گردشگری شهری.
- ۳۱ ۲-۱-۷-۹-گردشگری کاری.
- ۳۱ ۲-۱-۷-۱۰-گردشگری قومی و عشایری.
- ۳۲ ۲-۱-۷-۱۱-گردشگری مذهبی.
- ۳۲ ۲-۱-۷-۱۲-گردشگری ورزشی.
- ۳۳ ۲-۱-۷-۱۳-گردشگری ماجراجویانه.
- ۳۳ ۲-۱-۷-۱۴-گردشگری جنسی.
- ۳۴ ۲-۱-۷-۱۵-گردشگری سلامت.
- ۳۵ ۲-۱-۷-۱۶-گردشگری فضا.
- ۳۵ ۲-۱-۷-۱۷-گردشگری الکترونیکی.
- ۳۵ ۲-۱-۷-۱۸-گردشگری مجازی.
- ۳۶ ۲-۱-۷-۱۹-گردشگری بیابانی.
- ۳۷ ۲-۱-۷-۲۰-گردشگری آموزشی و علمی و گردهمایی.
- ۳۷ ۲-۱-۷-۲۱-توریسم دهکده ای.
- ۳۷ ۲-۱-۷-۲۲-توریسم کشاورزی.

۳۸ ۲-۱-۷-۲۳- توریسم مزرعه
۳۸ ۲-۱-۷-۲۴- توریسم سبز
۳۹ ۲-۱-۷-۲۱- گردشگری روستایی
۴۲ ۲-۱-۷-۲۱-۱- انواع توریسم روستایی
۴۳ ۲-۱-۸- اکوتوریسم
۴۹ ۲-۱-۸-۱- اکوتوریسم و توسعه پایدار
۵۰ ۲-۱-۸-۲- جایگاه اکو توریسم در فرآیند توسعه پایدار گردشگری
۵۰ ۲-۱-۸-۳- مولفه های توسعه پایدار اکوتوریسم
۵۱ بخش دوم: معماری زیست بوم گرا در روستا
۵۱ ۲-۲-۱- مبانی و مفاهیم بومگرایی
۵۲ ۲-۲-۷- جایگاه رویکرد بوم گرایی در توسعه شهری پایدار
۵۴ ۲-۲-۸- اصول اساسی در طراحی اکولوژیک
۵۴ ۲-۲-۱- مفاهیم فضا و منظر روستایی
۵۶ ۲-۲-۲- اهمیت محیط طبیعی و منظر روستا
۵۸ ۲-۲-۳- اسکان روستا و عوامل سازندهی منظر
۶۳ ۲-۲-۴- ویژگی های منظر روستایی
۶۳ ۲-۲-۴-۱- منظر و فضای روستایی با تاکید بر محیط طبیعی
۶۷ ۲-۲-۴-۲- منظر روستایی با تاکید بر اقتصاد و معیشت
۷۱ ۲-۲-۴-۳- منظر روستایی به عنوان بخشی از منظر فرهنگی
۷۳ ۲-۲-۵- مولفه ها و ساختار منظر روستایی
۷۷ ۲-۲-۶- جمع بندی مفاهیم
۷۹ بخش سوم: پیشینه و مبانی نظری پژوهش
۷۹ ۲-۳-۱- پیشینه تحقیق
۸۰ ۲-۳-۲- وجه تمایز بوم شهر از سایر نظریه های توسعه پایدار شهری
۸۱ ۲-۳-۳- شاکله بوم شهر
۸۱ ۲-۳-۴- شاکله بوم شهر از منظر نظریه پردازان
۸۲ ۲-۳-۴-۱- ریچارد رجیستر
۸۴ ۲-۳-۴-۲- پل داوتون

۸۶۲-۳-۴-۳-کن یانگ
۸۸۲-۳-۴-۴-فیلین گافرون، گی هوینسمانس و فرانتس اسکالا
۸۹۲-۳-۵-معیارهای شاکله بوم شهر
۹۳۲-۳-۶-جمع بندی نظریات
۹۴بخش چهارم: بررسی نمونه های موردی
۹۴۲-۴-۱-بررسی نمونه های خارجی
۹۴۲-۴-۱-۱-دهکده خورشیدی فرایبورگ
۹۶۲-۴-۱-۲-ناحیه خورشیدی اوتترورود، رجنز برگ، آلمان، ۱۹۹۶ نرمن فاستر با همکاری معماران و طراحان
۹۸۲-۴-۱-۳-شرکت ساختمانی دهکده ی زیستی ایتاکا، نیویورک
۱۰۰۲-۴-۱-۴-دهکده ی شهری سیاتل
۱۰۱۲-۴-۱-۵-مصدر شهر بدون کربن در ابوظبی
۱۰۴۲-۴-۲-بررسی نمونه های داخلی
۱۰۴۲-۴-۱-۲-طرح مجتمع جهانگردی و توریستی چاف؛ لنگرود
۱۰۶بخش پنجم: ضوابط و استانداردها
۱۰۶۲-۵-۱-ضوابط طراحی پارک و فضای سبز
۱۰۷۲-۵-۱-۱-ضوابط شهرسازی
۱۰۷۲-۵-۱-۲-ضوابط اجرایی
۱۰۷۲-۵-۱-۳-ضوابط مربوط به شهرسازی
۱۱۴۲-۵-۱-۴-ضوابط تجهیزات
۱۱۹۲-۵-۲-ضوابط بخش خدماتی
۱۱۹۲-۵-۱-۲-رستوران مجموعه
۱۲۰۲-۵-۲-۲-اغذیه
۱۲۰۲-۵-۲-۳-تریا
۱۲۰۲-۵-۲-۴-چایخانه
۱۲۱۲-۵-۲-۵-رستوران سنتی
۱۲۲۲-۵-۲-۶-کیوسکهای فروش تنقلات
۱۲۲۲-۵-۲-۷-نگهبانی و اطلاعات
۱۲۳۲-۵-۲-۸-سرویسها

۱۲۳ پارکینگ..... ۲-۵-۹-۲
۱۲۳ ۱۰-۲-۵-۲-۱۰-۲-۵-۲ مساحت مورد نیاز فضاهای رفاهی خدماتی.....
۱۲۵ ضوابط بخش اقامتی..... ۲-۵-۳
۱۲۵ اجزا و عناصر هتل به طور عام..... ۲-۵-۳-۱
۱۲۵ ضوابط عام در طراحی و طبقه‌بندی اتاق‌های خواب..... ۲-۵-۳-۱-۱
۱۳۲ ضوابط فضاهای عمومی هتل..... ۲-۵-۳-۱-۲
۱۳۵ لابی..... ۲-۵-۳-۱-۲-۱
۱۳۷ فضاهای فروشگاه‌ها و عرضه غذا و نوشیدنی..... ۲-۵-۳-۱-۲-۲
۱۴۲ فضاهای ورزشی..... ۲-۵-۳-۱-۲-۳
۱۴۴ پارکینگ..... ۲-۵-۳-۱-۲-۴
۱۴۴ دفاتر اداری..... ۲-۵-۳-۱-۳
۱۴۹ دفاتر فروش و تدارکات..... ۲-۵-۳-۱-۴
۱۵۴ بخش مهندسی و تاسیسات مکانیکی..... ۲-۵-۳-۱-۵
۱۵۵ بخش فرهنگی..... ۲-۵-۴
۱۵۵ آمفی تئاتر روباز: تاریخچه تئاتر و نمایش..... ۲-۵-۴-۱

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۱۵۷ مقدمه.....
۱۵۷ نوع پژوهش..... ۳-۱-۱
۱۵۷ مسیر پژوهش..... ۳-۲
۱۵۹ جامعه آماری..... ۳-۳
۱۵۹ نمونه آماری..... ۳-۴
۱۵۹ ابزارها و روش گردآوری اطلاعات..... ۳-۵
۱۶۰ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات..... ۳-۶

فصل چهارم: یافته‌ها

۱۶۲ مقدمه..... ۴-۱
۱۶۲ توصیف داده‌ها..... ۴-۲
۱۶۶ تحلیل داده‌ها..... ۴-۳
۱۶۶ فرضیه اول..... ۴-۳-۱

۱۶۸ فرضیه دوم ۴-۳-۲
۱۶۹ فرضیه سوم ۴-۳-۳
۱۷۰ فرضیه چهارم ۴-۳-۴
۱۷۲ فرضیه پنجم ۴-۳-۵
۱۷۳ نتیجه گیری ۴-۴-۴

فصل پنجم: نتیجه گیری و مبانی طراحی

۱۷۶ بخش اول: مطالعات بستر طرح
۱۷۸ بخش دوم: دیاگرام ارتباطی و برنامه فیزیکی طرح
۱۷۸ ۵-۲-۱- برنامه فیزیکی طرح
۱۸۱ ۵-۲-۱-۱- اصول و مبانی برنامه ریزی فیزیکی سایت
۱۸۲ ۵-۲-۲- دیاگرام های ارتباطی مجموعه
۱۸۲ ۵-۲-۲-۱- دیاگرام ها ارتباطی مجموعه
۱۸۳ ۵-۲-۲-۲- دیاگرام ارتباطی فضای اقامتی
۱۸۳ ۵-۲-۲-۳- دیاگرام ارتباطی فضای فرهنگی
۱۸۳ ۵-۲-۲-۴- دیاگرام ارتباطی فضای خدماتی
۱۸۴ ۵-۲-۲-۵- دیاگرام ارتباطی پارکینگ
۱۸۴ ۵-۲-۲-۶- دیاگرام ارتباطی فضای پذیرایی
۱۸۴ ۵-۲-۲-۷- دیاگرام ارتباطی فضاهای سبز و باز
۱۸۵ ۵-۲-۲-۸- دیاگرام ارتباطی فضاهای تفریحی
۱۸۵ ۵-۲-۲-۹- دیاگرام ارتباطی فضاهای ورزشی
۱۸۶ بخش سوم: شناسایی و تحلیل سایت
۱۸۹ بخش چهارم: نتیجه گیری ها از بررسی نمونه های موردی و مبانی نظری
۱۸۹ ۵-۴-۱- بستر طراحی و امکان سنجی و محدودیتها
۱۸۹ ۵-۴-۲- پوشش گیاهی
۱۹۱ ۵-۴-۲-۱- ارزیابی پوشش گیاهی
۱۹۱ ۵-۴-۲-۲- انتخاب گیاهان برای استقرار در طراحی (الف)
۱۹۲ ۵-۴-۲-۲- انتخاب گیاهان برای استقرار در طراحی (ب)
۱۹۴ ۵-۴-۲-۳- معرفی و انتخاب گیاهان قابل رشد در سایت:

۱۹۴ ۵-۴-۲-۴- ترکیب عملکردی درختان
۱۹۵ ۵-۴-۳- گذرها در طراحی سایت
۱۹۵ ۵-۴-۳-۱- کف‌سازی
۱۹۶ ۵-۴-۴- آب در طراحی سایت
۱۹۶ ۵-۴-۴-۱- «آب» در طراحی فضای سبز
۱۹۷ ۵-۴-۵- عناصر طراحی بصری
۱۹۸ ۵-۴-۶- مبلمان و المان‌های سایت
۲۰۰ ۵-۴-۷- روشهای متداول در سایت
۲۰۰ ۵-۴-۷-۱- انرژی زمین گرمایی
۲۰۱ ۵-۴-۷-۲- انرژی زیست توده (بیوماس)
۲۰۲ ۵-۴-۷-۳- انرژی باد
۲۰۳ ۵-۴-۷-۴- انرژی خورشیدی
۲۰۴ ۵-۴-۷-۵- سیستم فتوولتائیک
۲۰۵ ۵-۵- نتیجه‌گیری
۲۰۶ ۵-۵-۱- فوائد ایجاد دهکده ایستا
۲۰۷ ۵-۵-۲- راهکارهای طراحی
۲۱۰ منابع
۲۱۷ پیوست ها

فهرست تصاویر

- تصویر ۱-۲: طبقه بندی گردشگری (کاظمی، ۱۳۸۵)..... ۲۷
- تصویر ۲-۲: سلسله مراتب آگری توریسم (گردشگری کشاورزی) (مهدوی، ۱۳۹۰)..... ۴۱
- تصویر ۳-۲: بافت شهری خاص باعث ایجاد نظام روابط اجتماعی و خرده فرهنگ خاص شهری میگردد.
ماخذ: (تولایی، ۱۳۸۸)..... ۵۲
- تصویر ۴-۲: اسکان روستای خرائق در موقعیت خاص طبیعی و اقلیمی به مثابه الگوی واحه ای پایدار
(تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۰
- تصویر ۵-۲: روستای کولیتا در ایتالیا، مقایسه منظر روستایی کاملاً متفاوت آن با خرائق از جنبه توان محیط
در خور توجه است (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۰
- تصویر ۶-۲: ارزش های مکان و خرد اقلیم روستای میمند (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۱
- تصویر ۷-۲: عناصر سازنده منظر در روستای سیادان در ایران با تاکید بر پوشش گیاهی و در دامنه
کوه (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۲
- تصویر ۸-۲: عناصر سازنده منظر روستای هاهوی در کره جنوبی که در فهرست آثار جهانی قرار دارد و از
شرایط خاص مکان و رودخانه پیرامون برخوردار است (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۲
- تصویر ۹-۲: تصویر هوایی خرائق و موقعیت آن در اقلیم سخت حاشیه کویر مرکزی ایران که مصداق واحه
نیز هست (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۴
- تصویر ۱۰-۲: اهمیت خرد اقلیم ها در شکل گیری واحه و پایداری حیات گیاهان بویژه گیاهان بومی در
مکان های خاص (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۵
- تصویر ۱۱-۲: پوشش گیاهان بومی در پناه شکاف های طبیعی در خرائق (سمت راست) و یک باغ محصور
مصنوع در روستای الکاس در عربستان که در تمام طول سال دیده می شوند (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۵
- تصویر ۱۲-۲: نقش محصوریت در منظر روستایی مناطق گرم و خشک و پایداری زمین های کشاورزی و
باغ های محدود به دیواره های طبیعی و مصنوع به کمک تراس های ایجاد شده که به مسیل خرائق محدود
شده است (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۶
- تصویر ۱۳-۲: محصوریت بستر و مکان اسکان خرائق و مقر قلعه مسکونی آن بر بلندی منظر در مقایسه با
مقر روستای الکاس در دیواره کوه. در این مورد، هماهنگی ساخت محیط طبیعی و مسکونی و نیز مدیریت
منظر و جلوه های معیشت دارد (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۶۶
- تصویر ۱۴-۲: جلوه های کشاورزی و باغ های کوچک در زمینه قلعه خرائق و اهمیت آن در منظر این
روستا (تقوایی، ۱۳۹۲)..... ۷۰

- تصویر ۲-۱۵: یک مکان خاص طبیعی و استقرار بافت روستا در امتداد لبه ساحل و در عین حال تکیه بر دیواره طبیعی جنگلی: هالشتات در اتریش (<http://whc.unesco.org>) ۷۰
- تصویر ۲-۱۶: منظر ایبانه از سمت جنوب: لایه‌های متفاوت عناصر محیط طبیعی و محیط متشکل از درختان باغ‌ها، خط خانه‌ها که به بلندای تپه سرخ رنگ خود تکیه کرده است (رضایی، ۱۳۹۰: ۷۹) ۷۴
- تصویر ۲-۱۷: لافت، نمونه‌ای از استقرار و توسعه خطی در منظر روستایی (منصوری، ۱۳۸۶) ۷۵
- تصویر ۲-۱۸: بافت مسکونی و باغ‌های روستای اسپیدان با تمرکز در اسکان. (رضایی، ۱۳۹۰) ۷۵
- تصویر ۲-۱۹: توسعه بافت روستایی پراکنده و تلفیق محیط طبیعی و مصنوع، اسالم. (رضایی، ۱۳۹۰) ۷۶
- تصویر ۲-۲۰: معابری که زمانی برای عبور انسان و حیوانات اهلی بوده، به مکانی برای گذر ماشین تبدیل شده است. روستایی در حال گذار به روستا- شهر در خراسان شمالی. (رضایی، ۱۳۹۰) ۷۶
- تصویر ۲-۲۱: حلقه بوم شهر (وانگ، ۲۰۰۱: ۲۴) ۸۰
- تصویر ۲-۲۲: طرح از بوم شهر ترسیم شده توسط ریچارد رجیستر (رجیستر، ۲۰۰۶: ۵۷) ۸۴
- تصویر ۲-۲۳: طرح از بوم شهر توسط دانتون (دانتون، ۲۰۰۹: ۳۱۶) ۸۶
- تصویر ۲-۲۴: طرح از بوم شهر براساس ایده یانگ (یانگ، ۲۰۰۹: ۱۰) ۸۸
- تصویر ۲-۲۵: نمونه اجرا شده بوم شهر در قنلاند (گافران، ۲۰۰۵: ۱۰۵) ۸۹
- تصویر ۲-۲۶: مجموعه نقشه‌های ناحیه خورشیدی اونتررورد (archdaily.com 95/05/20) ۹۷
- تصویر ۲-۲۷: سایت پلان مرکز قوانین مذهبی، اخلاقی و اجتماعی دانشگاه کرنل ۹۸
- تصویر ۲-۲۸: پلان و تصویر مرکز قوانین مذهبی، اخلاقی و اجتماعی دانشگاه کرنل ۹۹
- تصویر ۲-۲۹: سایت پلان مصدر شهر (memarinews.com 95/05/20) ۱۰۲
- تصویر ۲-۳۰: فضاهای مصدر شهر (memarinews.com 95/05/25) ۱۰۳
- تصویر ۲-۳۱: فضاهای مصدر شهر (memarinews.com 95/05/20) ۱۰۳
- تصویر ۲-۳۲: مجتمع جهانگردی و توریستی چاف؛ لنگرود (memarinews.com 95/06/15) ۱۰۴
- تصویر ۲-۳۳: الگوهای کف سازی (تایم سیور) ۱۱۰
- تصویر ۲-۳۴: الگوهای کف سازی (تایم سیور) ۱۱۱
- تصویر ۲-۳۵: ضوابط تجهیزات (تایم سیور) ۱۱۶
- تصویر ۲-۳۶: سرپناه‌ها (تایم سیور) ۱۱۶
- تصویر ۲-۳۷: ضوابط رستوران‌ها (تایم سیور) ۱۱۹
- تصویر ۲-۳۸: ضوابط تریاها (تایم سیور) ۱۲۰
- تصویر ۲-۳۹: ضوابط رستوران سنتی (تایم سیور) ۱۲۲

- تصویر ۲-۴۰: پلان اتاق دوبل دوبله (تایم سیور)..... ۱۲۹
- تصویر ۲-۴۱: پلان اتاق دوبل دوبله تیپ (تایم سیور)..... ۱۳۰
- تصویر ۲-۴۲: پلان اتاق کاناپه قابل تبدیل به تخت (تایم سیور)..... ۱۳۰
- تصویر ۲-۴۳: پلان اتاق لوکس (تایم سیور)..... ۱۳۰
- تصویر ۲-۴۴: پلان سوئیت ها (تایم سیور)..... ۱۳۱
- تصویر ۲-۴۵: پلان سوئیت ها (تایم سیور)..... ۱۳۲
- تصویر ۲-۴۶: نمودار چیدمان فضاهای عمومی..... ۱۳۴
- تصویر ۲-۴۷: نمودار چیدمان دفتر لابی..... ۱۴۵
- تصویر ۲-۴۸: نمودار چیدمان دفتر حسابداری..... ۱۴۷
- تصویر ۲-۴۹: نمودار چیدمان دفاتر فروش و مدیران اجرایی..... ۱۴۸
- تصویر ۲-۵۰: نمودار مجاورت خدمات دور از دید پشتیبانی..... ۱۵۰
- تصویر ۲-۵۱: نمودار مجاورت بارانداز دریافت و انبار..... ۱۵۱
- تصویر ۲-۵۲: نمودار مجاورت فضاهای مربوط به کارکنان..... ۱۵۱
- تصویر ۲-۵۳: نمودار مجاورت فضاهای رختشویخانه و خانه‌داری..... ۱۵۳
- تصویر ۲-۵۴: نمودار مجاورت فضاهای مهندسی..... ۱۵۴
- تصویر ۳-۱: نمودار روند انجام کار..... ۱۵۸
- تصویر ۵-۱: موقعیت جیرفت در استان کرمان (حقوقی اصفهانی، ۱۳۹۴)..... ۱۷۸
- تصویر ۵-۲: تحلیل همجواری های سایت (نگارنده)..... ۱۸۶
- تصویر ۵-۳: تحلیل دسترسی های سایت (نگارنده)..... ۱۸۶
- تصویر ۵-۴: تحلیل منظر ورودیو آلودگی صوتی سایت (نگارنده)..... ۱۸۷
- تصویر ۵-۵: تحلیل اقلیمی سایت (نگارنده)..... ۱۸۷

فهرست جداول

- جدول ۱-۲: اهدافی توریسم سبز (محلّاتی، ۱۳۹۰)..... ۳۸
- جدول ۲-۲: گستره فعالیت های تفریحی در توریسم روستایی (مهدوی، ۱۳۹۰)..... ۴۱
- جدول ۳-۲: ملاحظات توریسم روستایی (مهدوی، ۱۳۹۰)..... ۴۲
- جدول ۳-۲: بررسی تطبیقی معیارهای بوم شهر از دیدگاه نظریه پردازان، (نگارنده)..... ۹۱
- جدول ۴-۲: تعداد ابنیه و تخت‌های اقامتی در مرحله اول توسعه سایت مجتمع جهانگردی چاف؛ لنگرود ۱۰۵..... ۱۰۵
- جدول ۵-۲: مزایا و معایب مصالح مختلف قابل استفاده در کفسازی فضاهای بیرونی..... ۱۱۲
- جدول ۶-۲: رابطه میان فعالیتها و وسایل مورد نیاز..... ۱۱۷
- جدول ۷-۲: رده بندی فعالیتهای آموزشی برای کودکان ۱۴-۰ ساله..... ۱۱۸
- جدول ۸-۲ - اشکال مختلف ترکیب اتاق‌های خواب..... ۱۲۶
- جدول ۹-۲: ابعاد مختلف اتاق‌های خواب..... ۱۲۹
- جدول ۱۰-۲: انواع مختلف سوئیت‌ها..... ۱۳۱
- جدول ۱۰-۲: لیست فضاهای عمومی در هتل‌های مختلف..... ۱۳۳
- جدول ۱۱-۲: گنجایش رستوران و پیشخوان عرضه نوشیدنی برای هتل‌هایی با ظرفیت‌های مختلف..... ۱۳۹
- جدول ۱۲-۲: حداقل مساحت مورد نیاز فضاهای اداری..... ۱۴۸
- جدول ۱-۴: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر جنسیت..... ۱۶۲
- جدول ۲-۴: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر تحصیلات..... ۱۶۳
- جدول ۳-۴: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر سن..... ۱۶۴
- جدول ۴-۴: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر شغل..... ۱۶۵
- جدول ۵-۴: آمار کلی سوالات..... ۱۶۶
- جدول ۶-۴: جدول فراوانی مربوط به سوال اول..... ۱۶۷
- جدول ۷-۴: جدول فراوانی مربوط به ادغام سوالات دوم و سوم..... ۱۶۸
- جدول ۸-۴: جدول فراوانی مربوط به سوال چهارم..... ۱۶۹
- جدول ۹-۴: جدول فراوانی مربوط به ادغام سوال سوم و ششم..... ۱۷۱
- جدول ۱۰-۴: رتبه بندی عوامل..... ۱۷۲
- جدول ۱۱-۴: آزمون فریدمن..... ۱۷۲
- جدول ۱-۵: برنامه فیزیکی طرح (نگارنده)..... ۱۸۰
- جدول ۲-۵: گونه های گیاهی پوشش گیاهی منطقه..... ۱۹۴

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۴ توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر جنسیت ۱۶۳
- نمودار ۲-۴ توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر تحصیلات ۱۶۴
- نمودار ۳-۴ توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر سن ۱۶۵
- نمودار ۴-۴ توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر شغل ۱۶۶
- نمودار ۵-۴ نمودار فراوانی مربوط به سوال اول ۱۶۷
- نمودار ۶-۴ نمودار فراوانی مربوط به ادغام سوالات دوم و سوم ۱۶۹
- نمودار ۷-۴ نمودار فراوانی مربوط به سوال چهارم ۱۷۰
- نمودار ۸-۴ نمودار فراوانی مربوط به سوال سوم و ششم ۱۷۱
- نمودار ۹-۴ مقایسه رتبه های بین عوامل موثر بر جذب گردشگری ۱۷۳

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر طراحی دهکده ی گردشگری در مسکون جیرفت با رویکرد معماری زیست بوم گرا است. این تحقیق در زمره پژوهش های موردی و همبستگی می باشد که جامعه آماری پژوهش، مردم ساکن شهر کرمان و همچنین گروهی از دانشجویان کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد واحد کرمان می باشند که بین این دو گروه ۲ پرسشنامه ی مجزا توزیع و داده های گردآوری شده توسط نرم افزار SPSS تحلیل و در طراحی انجام شده تاثیر داده شد. با کمی تامل در آمار گردشگری در کشورهای مختلف به این حقیقت پی بردیم که صنعت گردشگری یکی از درآمدزاترین صنایع در هر کشور می باشد. این آمار چنان تکان دهنده می باشد که توجه هر کشوری را به این مهم جلب می کند. صنعت گردشگری کمک می کند تا امکانات بومی در سطح ملی و حتی در سطح جهانی مطرح شود. در حقیقت صنعت گردشگری یکی از پایه های اصلی توسعه جوامع می باشد و شاید به همین دلیل اطلاق اصطلاح صنعت بدون دود به این صنعت براه نباشد و این به معنای نقش بی ضرر آن در رشد جوامع است. طی دهه های گذشته این صنعت چنان پیشرفت کرده است و توجه اقتصادی پیدا کرده است که پس از صنایع پرسود دیگر، همانند صنعت نفت و حمل و نقل، پرسودترین صنعت به شمار می رود. امروزه این امر کاملاً واضح است که صنعت گردشگری به جوامع کمک می کند که شاخص های توسعه پایدار، از جمله ارتقاء سطح فرهنگ، حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگ، اشتغال و غیره، بدون صرف هزینه های هنگفت بهبود ببخشد. سرمایه گذاری در زمینه گردشگری در کشورهایی با اندک سرمایه ی طبیعی، تاریخی و فرهنگی بسیار چشم گیر و وسوسه انگیز است. ایران نیز با دارا بودن ظرفیت های بالا در صنعت گردشگری به عنوان یک کشور توریستی شناخته میشود. در این پژوهش به بررسی منطقه مسکون در شهر جیرفت به عنوان مکانی مناسب برای گردشگری می پردازیم. این منطقه با دارا بودن طبیعت کوهپایه ای همراه با پوشش گیاهی مناسب، یک منظره جذاب با جاذبه های گردشگری فراوان بوجود آورده است که با رویکرد معماری زیست بوم گرا اقدام به طراحی دهکده گردشگری شده است و سعی شده است با اعمال معیارهای زیست محیطی در طراحی و برنامه ریزی به این هدف نائل گردد. هدف محیط زیست ایجاد فضاهایی انسانی و انسان گرا، طراحی و ساخته شده برای زندگی، استراحت و در نهایت تجلی استعدادهای انسانی است و قاعدتا چنین اهدافی نمی تواند با اهداف معماری در تعارض قرار گیرد. از این رو نتایج پژوهش نشان می دهد که اعمال معیارهای زیست محیطی در طراحی فضاهای گردشگری می تواند تحولات عمده ای را در ساخت، بافت، سیما و کیفیت محیط های مذکور به همراه آورد. ضمن آنکه توجه و اعمال معیارهای زیست محیطی در برنامه ریزی و طراحی موجبات ارتقای دانش معماری را نیز فراهم می آورد.

واژگان کلیدی:

دهکده گردشگری، معماری زیست بوم گرا، معماری بومی، توریسم

فصل اول: کلیات پژوهش

مقدمه

شهر با ویژگیهای کنونی خود زاده عنصر صنعت و ارتباطات است همانطور که فراغت زاده صنعت است، فراغت به معنی رهایی انسان از سختی کار و ایجاد رفاه و آسایش عمومی است در حالی که شهرها با وجود معضلات متعدد خود به سختی مفهوم آن را معنی دار می‌کنند زندگی شهرنشینی به دلیل مشکلات و ویژگیهای خاص و همه جانبه خود امروزه بگرنج ترین شکل زیست انسان در طول تاریخ است وضعیت زندگی اجتماعی و شهری انسان بسیار پیچیده و گاه بهترین شرایط زیستی در محیط خود است آنچه امروز را از دنیای دیروز به طور کاملاً جدی جدا می‌کند گسترش و رشد سریع شهرهای غول آسا و پدیده‌های شهرنشینی با تمام خصوصیات آن است. البته تحولات اقتصادی و اجتماعی نیز سهم عمده‌ایی در این جداسازی ایفا می‌نمایند. شهرها خود محصول جریان طولانی تکامل اجتماعی و اقتصادی، سیاسی و فرهنگی انسان است. گردشگری روستایی در مناطق توریستی اهمیت ویژه‌ای یافته و توسعه این نوع گردشگری وسیله‌ای برای رفاه جوامع محلی تلقی می‌شود. بررسی‌های درک هال و رابرت در زمینه گردشگری روستایی نشان می‌دهد که گردشگری در مناطق روستایی ۱۰ تا ۲۰ درصد تمامی فعالیت‌های جهانگردی را شامل می‌شود در کشور جمهوری اسلامی ایران نیز علی‌رغم اینکه دارای تنوع جاذبه‌های روستایی است و ۳۶۵ روستای هدف گردشگری مشخص شده است اما تاکنون به دلایل متعددی نتوانسته به جایگاه شایسته در صنعت توریسم دست یابد، لذا توسعه گردشگری روستایی در ایران یک ضرورت اجتناب ناپذیر بوده و بایستی با رعایت کلیه امکانات و منابع موجود، بررسی و راهکارهای عملی ارائه گردد. طبق تعریف، کلیه عوامل و عناصری که میل به سفر را در عامل جهانگردی بر می‌انگیزد جاذبه جهانگردی محسوب می‌گردد. این جاذبه‌ها سرمایه جهانگردی کشور می‌باشد و از لحاظ اقتصادی جزو سرمایه‌های ملی محسوب میشود و لذا بازار جهانگردی بازاری است ناقص و شفافیت لازم بازار را ندارد اما در مجموع این جاذبه مشوق جهانگرد در راه وصول به جاذبه‌های دیگر است. ایران از غنی ترین کشورهای جهان از لحاظ منابع گردشگری است. نه تنها از هشت اقلیم شناخته شده جهان شش نوع آن در

ایران وجود دارد بلکه انواع میراث فرهنگی، آثار باستانی کم نظیر، سایت های جانور شناسی عظیم، چشمه های معدنی با خاصیت درمانی شگفت انگیز و تنوع اقوام ساکن ایران که هر یک زبان، آداب و صنایع دستی خاص خود را دارند موجب میشود مجموعه غیر قابل رقابتی در این کشور برای جذب سرمایه گردشگران بوجود آید.

۱-۱- بیان مسئله

اگر به فهرست کشورهای با ظرفیت بالای گردشگری نگاهی بیاندازیم فهرست زیاد شلوغی نیست اما در جمع همین تعداد انگشت شمار ایران یکی از بهترین و کم نظیر ترین ظرفیت های موجود را دارد. ظرفیت هایی در بخش های تاریخی و باستانی، طبیعت، گردشگری درمانی و حتی مذهبی ایران را در جایگاهی ویژه قرار داده است. اما آیا با این پتانسیل بالا ایران در جذب گردشگری و رونق توریست موفق بوده است، در پاسخ به این سوال باید به بحث هایی مثل بحث مدیریت، منابع انسانی و مهم تر از همه سیاست گذاری اشاره کرد. بر اساس گزارشهای بین المللی جایگاه ایران در صنعت گردشگری در سال ۲۰۱۵ در رتبه ۴۵ بوده است و درآمد ایران نیز در این صنعت در رتبه ۴۴ قرار دارد که البته مطلوب نیست. حال سوال مطرح این است که چه باید کرد و پاسخ اینچنین است که باید تمدن، تاریخ و طبیعت ایران را به دنیا معرفی کرد. گردشگری فرآیندی کاملاً اقتصادی است که به تجهیزات و مدیریت نیاز دارد. از سوی دیگر در چند دهه اخیر با بروز انواع مسائل زیست محیطی و روشن شدن ضرورت های حفاظت محیط زیست و سیر به سوی پایداری، تأکید می شود که تنظیم محیط برای یک زندگی مطلوب نه فقط حق انسان، بلکه حق انواع حیات است و توجه به همین جنبه بوده است که معماری زیست بوم گرا را در دهه های اخیر به شدت با برنامه ریزی کاربری زمین و اکولوژی متصل ساخته است.

۱-۲- اهمیت و ضرورت تحقیق

بحث توریسم و اقامتگاه های مورد نیاز آنها با توجه به موقعیت مناطق جدید شهری امری مهم و غیر قابل انکار است. خلق فضاهای توریستی - اقامتی در قالب گردشگاه با تمام امکانات و فضاهای دلپذیر و متنوع به خودی خود می تواند کششی قابل توجه برای مخاطبانی باشد که به منظور گذراندن اوقات فراغت خود و یا رسیدن به شهرهای بزرگ ناچارند زمانی را در چنین محیط هایی بگذرانند. پس چه خوب است بدین منظور بستری مناسب در فضایی پاک و عاری از آلودگی های صوتی و محیطی یک کلان شهر ایجاد کرد که بتوان ضمن پاسخگویی به نیازهای مسافران از پتانسیل های خاص این فضاها نیز بهترین استفاده را برد.